

Dosarul nr. 2r-35/24
2-171505-01-2r-18012022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A. Furdui)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

13 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Ala Zaharova și Maxim Zaharov,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/399 mun. Chișinău împotriva lui Maxim Zaharov și Ala Zaharova cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Ala Zaharova ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 19 noiembrie 2021, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/399 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maxim Zaharov și Ala Zaharova, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 2878,53 de lei, acumulată în perioada decembrie 2017 – septembrie 2021 pentru apartamentul nr. 72 din bd. Traian 2, mun. Chișinău, precum și încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Sa „Termoelectrica a fost admisă. A fost încasat în mod solidar din contul lui Maxim Zaharov și Ala Zaharova în beneficiul Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/399 mun. Chișinău cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice, acumulată în perioada decembrie 2017 -septembrie 2021 pentru apartamentul nr. 72 din bd. Traian 2, mun. Chișinău, în sumă de 2878,53 de lei, precum și suma de 270 de lei cu titlu de cheltuielile de judecată pentru taxa de stat.

La 04 noiembrie 2022, Maxim Zaharov a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 18 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, a indicat apelantul că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Maxim Zaharov și a fost comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat, semnat în modul prevăzut de lege și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 de lei stabilindu-i un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 27 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Maxim Zaharov și Ala Zaharova au depus cerere de apel suplimentară prin care și-a exprimat dezacordul cu hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 18 octombrie 2022.

Prin încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost acceptat spre examinare cererea de apel declarată de Maxim Zaharov împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 18 octombrie 2022 și intentată procedura de apel.

Prin încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Ala Zaharova ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 22 decembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Maxim Zaharov și Ala Zaharova au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului Maxim Zaharov și Ala Zaharova au indicat că la 18 octombrie 2022 de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost adoptată dispozitivul hotărârii pe dosarul în cauză.

La 04 noiembrie 2022 Maxim Zaharov a depus, la cancelaria Judecătoria Chișinău sediul Centru, cerere de apel, înregistrată cu nr. 05-3/3-41233 se anexează.

La 21 septembrie 2023, recurenții au recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2023, cu solicitare de a depune cererea suplimentară de apel împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din 18 octombrie 2022 și de a achita taxa de stat, în mărime de 202,50 de lei.

La data de 27 septembrie 2023, în termen legal, stabilit de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 12 septembrie 2023, a fost depusă cererea de apel motivată, semnată de ambii apelanți, Ala Zaharova și Maxim Zaharov, precum și confirmarea achitării taxei de stat.

La 06 noiembrie 2023 apelanții au recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2023, prin care a fost acceptată spre examinare cererea de apel declarată de Maxim Zaharov împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din 18 octombrie 2022.

Din aceste motive, consideră că cererea de apel a fost depusă în termen legal de către Ala Zaharova.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată Alei Zaharova și la 15 decembrie 2023 a fost recepționată de către ultima, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 122).

Astfel, recursul declarat la 22 decembrie 2023 este în termen.

La 18 ianuarie 2024 în adresa intimă SA „Termoelectrica” a fost expediată copia recursului declarat de Maxim Zaharov și Ala Zaharova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 136), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 18 octombrie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis acțiunea depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/399 mun. Chișinău.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 04 noiembrie 2022 Maxim Zaharov a depus cerere de apel nemotivată și fără plata taxei de stat. Totodată, a indicat apelantul că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Maxim Zaharov și a fost comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat, semnat în modul prevăzut de lege și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 de lei stabilindu-i un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză. În caz contrar cererea de apel nu

va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 27 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Maxim Zaharov și Ala Zaharova au depus cerere de apel suplimentară prin care și-a exprimat dezacordul cu hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18 octombrie 2022.

Prin încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost acceptat spre examinare cererea de apel declarată de Maxim Zaharov împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18 octombrie 2022 și intentată procedura de apel.

Ca urmare, prin încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Ala Zaharova ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Ala Zaharov, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Cod de procedură civilă, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Cod de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 18 octombrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă de către Ala Zaharova abia la 27 septembrie 2023, pe când termenul-limită de depunere a apelului a expirat la 17 noiembrie 2022, inclusiv.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Ala Zaharova peste termenul legal de atac, însă apelanta nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Cod de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Cod de procedură civilă, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Ala Zaharova, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuiau să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin

depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelantul să înainteze personal această solicitare.

Prin prisma acestor norme, instanța de recurs remarcă că, la materialele dosarului este anexat avizul de recepție a hotărârii primei instanțe din 18 octombrie 2022, care a fost recepționat de către Ala Zaharova la 31 octombrie 2022 (f.d.79).

În acest context, Completul de judecată reține că prima instanță nu se face culpabilă pentru nerecepționarea comunicărilor expediate părților, și că apelanta/recurentă a cunoscut despre procesul în cauză, iar ținând cont de prevederile art.56 alin.(3) din Codul de procedură civilă, trebuia să se folosească cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, să se intereseze de mersul procesului de judecată și să declare apel împotriva hotărârii din 18 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în termenul stabilit de legislație. Apelanta/recurentă însă, nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen, astfel că, depunerea cererii de apel fără a prezenta dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, demonstrează o neglijență a obligațiilor lor procedurale.

Astfel, argumentul recurenților precum că cererea de apel depusă de Ala Zaharova este depusă în termenul legal este neîntemeiat și nu poate fi reținut.

Dat fiind cele relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei

din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ala Zaharova și Maxim Zaharov.

Se menține încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/399 mun. Chișinău împotriva lui Maxim Zaharov și Ala Zaharova cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi